

Rok 2010

Úvod

Rok 2010 bol rokom volebným. V tomto roku sa uskutočnili voľby do Národnej rady Slovenskej republiky. Za premiérku bola zvolená pani Iveta Radičová za SDKÚ -DS. Tiež bolo vyhlásené referendum, ktoré bolo pre nízky počet voličov vyhlásené za neplatné. Pre nás občanov boli najdôležitejšie voľby do orgánov samosprávy obcí.

Samospráva obce

Obecný úrad viedol pán Jaroslav Grendel. Pracovníčkou bola pani Daša Poľašková. Pomocnou pracovníčkou bola pani Lýdia Nemogová. Starosta obce i pracovníčka zodpovedne a svedomito pristupovali k svojej práci. Každý deň riešili úlohy, ktorých bolo veľa. Práce na OcÚ stále pribúda. Starosta obce spolupracoval s poslancami OcÚ. Všetky vzniknuté úlohy sa riešili na zastupiteľstve. Zastupiteľstvo zasadalo pravidelne i mimoriadne. Riešili sa tu i sťažnosti od občanov a starosta pravidelne informoval poslancov o tom, čo sa v obci spravilo a to hlavne ako pokračovali práce na vodovode a v dome smútku. Starosta obce na verejnej schôdzi informoval i obyvateľov o všetkom, čo sa v obci spravilo. Odpovedal na ich otázky i pripomienky. No účasť občanov bola veľmi nízka. Otázky zo strany občanov smerovali hlavne k výstavbe vodovodu, domu smútku, oplatenia cintorína, opravy ciest v obci.

Voľby: - dňa 12.06. 2010 sa uskutočnili voľby do Národnej rady Slovenskej republiky.

Predsedom okrskovej volebnej komisie bola Lýdia Nemogová, podpredseda Ema Weisová, členovia Ján Valko, Pavel Štefanka, Katarína Poliaková, Mária Remperová, Ľubica Šándorová.

Výsledky: Počet voličov zapísaných v zozname voličov vo volebnom okrsku 356, počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní 203, počet voličov, ktorí odovzdali obálku 203, počet platných hlasovacích lístkov 200. V našej obci najviac hlasov získala ĽS-HZDS a to 67, SMER -63, NAŠE SLOVENSKO – 25, SNS – 11. Účasť vo voľbách bola 57%.

Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu :

Európska Demokratická strana	3
Únia – Strana pre Slovensko	0
Strana rómskej koalície – SRK	0
Paliho Kapurková, veselá politická strana	1
Sloboda a solidarita	6
Strana Demokratickej ľavice	4

Stana maďarskej koalície – Magyar Koalíció Pártja	0
Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko	67
Komunistická strana Slovenska	4
Slovenská národná strana	11
Nová demokracia	0
Združenie robotníkov Slovenska	1
Kresťanskodemokratické hnutie	3
Ľudová strana Naše Slovensko	25
Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana	9
AZEN – Aliancia za Európu národov	0
Smer – Sociálna demokracia	63
Most – Híd	3

- Dňa 18.septembra sa konalo Referendum

Predsedom referendovej komisie bol Ján Valko, podpredseda Katarína Poliaková, členovia Irena Gužáková, Marika Remperová, Lýdia Nemogová.

Výsledky: počet oprávnených občanov zapísaných v okrsku do zoznamu na hlasovanie -349, počet oprávnených občanov, ktorým sa vydali hlasovacie lístky – 35, počet odovzdaných hlasovacích lístkov – 35, počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov – 35.

Otázky:

1. Súhlasíte s tým , aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom zrušila povinnosť fyzických osôb a právnických osôb platiť úhradu za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom? Výsledok: ÁNO -28 NIE – 6
2. Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej Republiky zákonom rozšírila možnosť prejednať konanie poslanca Národnej rady Slovenskej republiky ako priestupok na všetky priestupky podľa zákona o priestupkoch? Výsledok: ÁNO -33 NIE – 1
3. Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky ústavným zákonom znížila počet poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na 100 s účinnosťou od nasledujúceho volebného obdobia? Výsledok: ÁNO – 34 Nie – 1

4. Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom ustanovila, že orgány verejnej moci môžu obstarávať osobné motorové vozidlá s obstarávacou cenou maximálne 40 tisíc eur? Výsledok: ÁNO – 29 Nie – 6
5. Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky ustanovila možnosť voliť poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a poslancov Európskeho parlamentu prostredníctvom internetu? Výsledok: ÁNO -22 NIE – 10
6. Súhlasíte s tým, aby Národná rada Slovenskej republiky zákonom vyňala osoby poverené výkonom verejnej moci z možnosti uplatniť právo na odpoveď podľa tlačového zákona? Výsledok: ÁNO -22 Nie - 6

Referendum bolo neplatné, lebo sa na ňom nezúčastnila nadpolovičná väčšina oprávnených voličov. V našej obci účasť dosiahla 10%.

Dňa 27.11.2010 sa konali Voľby do orgánov samosprávy obcí.

Výsledky volieb :Počet voličov zapísaných v zozname voličov vo volebnom okrsku	352
Počet voličov, ktorým boli odovzdané obálky	212
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku	212
Počet platných odovzdaných hlasov na starostu	210
Počet platných hlasovacích lístkov na poslancov	198

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva:

1.Vladimír Bánes ĽS _ HZDS	96
2. Jarmila Hamlíková ĽS-HZDS	108
3.Ladislav Ivanič ĽS-HZDS	72
4.Jana Nemogová ĽS –HZDS	90
5. Július Pavelko nezávislý kandidát	122
6. Katarína Poliaková ĽS-HZDS	95
7. Ivica Valková nezávislý kandidát	135

Za poslancov do obecného zastupiteľstva boli zvolení títo piati kandidáti: Ivica Valková, Július Pavelko, Jarmila Hamlíková, Vladimír Bánes, Katarína Poliaková. Náhradníci na poslanca do obecného zastupiteľstva : Jana Nemogová, Ladislav Ivanič.

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na starostu obce:

1. Jaroslav Grendel ĽS-HZDS, SMER	187
2. Ján Litavský KSS	23

Za starostu obce Rákoš bol zvolený Jaroslav Grendel.

Výstavba a zmeny charakteru obce

V dome smútku sa spravil obklad okolo katafalku, lišty, kúpilo sa súkno na vozík. Spravil sa bleskozvod na dome smútku, ktorý spravil zamestnanec pán Igor Gužák z firmy Knopp.

Svojpomocne sa opravila strecha na Obecnom úrade. Práce boli prevedené v rámci aktivačných prác. Hlavné práce previedol pán Milan Takáč. Lemovanie komína a okrajov strechy previedol pán Vojtech Nemoga .

Prerobili sa aj pivničné priestory, ktoré budú slúžiť ako sklady a dielňa. Murárske práce previedol pán Milan Takáč spolu so zamestnancami na aktivačných prácach.

Pri dome smútku sa z cesty spravil príjazdový mostík a to vloženie rúry do priekopy, ktorá sa zasykala.

Sponzorsky sme dostali železnú rúru, ktorú nám poskytli Železiarne Podbrezová. Táto rúra sa osadí cez cestu pri pánovi Emilovi Štrbovi a tiež sa spraví nový most so zábradlím. Práce na moste sú naplánované na rok 2011.

Činnosť podnikov

Obchod a pohostinstvo patrilo manželom Tóthovcom. Pojazdná predajňa mäsa každý utorok okrem zimných mesiacov dovážala mäso a mäsové výrobky. Potraviny na Rákošskej Bani patrili pani Hamlíkovej. Pohostinstvo patrilo pánovi Pavkovi. Vedúca pošty bola pani Pavelková Eva, ktorá doručovala poštu na Rákošskej Bani. V obci Rákoš a Nandraž doručovala poštu pani Radoslava Pavelková. Knižnica bola otvorená každú sobotu pod vedením pani Miartinovej. Záujem o knižnicu bol malý.

Školstvo 2010

Riaditeľkou bola pani Eva Baďinová a školníčkou bola pani Lýdia Nemogová. Prevádzka škôlky bola poldenná. Do materskej školy dochádzali deti z Rákoša , Rákošskej Bane , Nandraža a Červenian. Dochádzka detí do škôlky bola veľmi dobrá.

Zoznam detí: Rákoš – Lukáš Bánes, Miroslava Kortišová, Vanesa Kortišová, Rastislav Gabčo, Štefan Šramko, Kristián Gabčo, Tomáš Hudaček

Rákošská Baňa – Aneta Laciaková, , Milan Miartin, Natália Tószegiová

Nandraž – Mária Brindzaková, Jakub Javorčík, , Kristián Havran, Alexandra Prochádzková, Marian Berente, Natália Poliaková, Michal Brindzák, Diana Požgová.

V septembri 2010 začali navštevovať základnú školu: Lukáš Bánes nastúpil do ZŠ v Revúcej, Miroslava Kortišová a Milan Miartin nastúpili do ZŠ v Sirku a Kristián Havran a Marián Berente nastúpili do ZŠ v Jelšave. Od septembra začali navštevovať materskú školu Milan Takáč, Nikola Cibulová, Daniela Súkeníková a Laura Semanová z Rákoša. Patrik Hencel z Červenian a Marek Grendel, Barbora Anderková a Miroslava Anderková z Nandraža.

V tomto roku pribudol do škôlky nový nábytok a to detská kuchynka, knihovnička ,vešiaková stena a tiež sa spravila keramická podlaha v komore, ktorú dal spraviť Obecný úrad . Na komore sa vymenili dvere aj zárubňa. Zakúpil sa nový elektrický ohrievač vody a komora sa vymaľovala. Na pieskovisko sa namontovali na betónový múrik drevené dosky. V tomto školskom roku platili rodičia za stravu 0,03 centov a 0,20 centov dostávali dotáciu na stravu z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

V tomto školskom roku dostala naša škôlka počítač, tlačiareň, nový televízor, lego, fotoaparát a didaktické pomôcky z Metodického pedagogického centra v Bratislave. Súkromný podnikateľ pán Ján Hudaček z Kamenian zakúpil do škôlky satelitný prijímač . V tomto školskom roku sa zakúpil z dotácie, ktorú materská škôlka dostáva na nákup zariadenia písací stolík pod počítač, skrinky do šatne, učiteľský stolík a stolička.

Zmeny v počte obyvateľov

Narodenie :

Róbert Derda

Laura Pumrová

Adam Bánes

Dominik Galic

Veronika Pompová

Jakub Bánes

Jana Poliaková

Pavol Jurín

Úmrtie:

Judita Janeková

Tibor Paulík

Eva Zánová

Kornélia Farkašová

V tomto roku uzavreli manželstvo :

Jaroslav Grendel – Mgr. Petra Romšáková

Ing. Miroslav Bánes PhD. – Hana Lelovská

Marek Tamáš Žiga – Michaela Mušuková

Ján Súkeník – Jana Donová

Z trvalého pobytu sa odhlásili :

- Jana Štrompová

- Terézia Petrenková

Cirkevný život

Administrátor – Mgr. Hrivnák Dušan

Kurátorka – Šedivá Irena

Pokladníčka – Regulová Jarmila

Bohoslužby boli raz mesačne a to druhú nedeľu v mesiaci o 13 hodine, filiálny cirkevný zbor patril k cirkevnému zboru Ratkovské Bystré. Priemerná účasť na bohoslužbách bola 12-20 ľudí.

Katolícka cirkev – pre malý počet sa schádzali raz mesačne v priestoroch OcÚ.

Práca zboru pre občianske záležitosti

Členkami boli pani Ivica Valková , Lýdia Nemogová a Katarína Poliaková. Vykonyvali smútočné rozlúčky . Na žiadosť občanov vysielali blahoželanania k narodeninám v miestnom rozhlase. Spolu so starostom obce zorganizovali oslavu pri príležitosti okrúhlych narodenín našich občanov.

Kultúra

9. mája na Deň matiek Okresné predstavenstvo ĽS HZDS spolu s miestnou ĽS –HZDS usporiadalo pre členky a sympatizantky strany veľkú oslavu tohto sviatku. Pozvaných bolo okolo 130 hostí. Za

hnutie sa osláv zúčastnili pán MVDr. Ján Šeševička a Ing. Jaroslav Galo. Na úvod osláv vystúpila členka ZPOZu s básňou venovanou všetkým matkám a ženám, po nej vystúpili deti z tunajšej materskej školy, ktoré predviedli krásny program s básničkami, pesničkami a tancom. Na konci programu vystúpil operný spevák pán Ján Babiak s krásnymi opernými piesňami. Vystúpenie sa všetkým prítomným páčilo. Po oficiálnej časti a programe si prítomní vychutnali slávnostný obed. O príjemné posedenie sa postaral aj pán Ján Súkeník svojou hrou na harmonike.

Dňa 14.11.2010 sa v kultúrnom dome v Rákoši konala oslava pri príležitosti životného jubilea našich občanov, ktorí sa v tomto roku dožili okrúhleho životného jubilea.

90 – tých narodenín sa dožili pani Janeková Judita 31.07.1920, Krbavcová Mária 19.10.1920, Štromská Bibiana 17.09.1920.

85 – tých narodení sa dožili Miartinová Judita 01.03.1925, Nemoga Ján 02.07.1925, Valko Ján 23.11.1925, Matejová Judita 23.11.1925

75 – tých narodenín sa dožila Pôbišová Helena 14.03.1935

70- tých narodení sa dožili Koreňová Judita 31.3.1940, Gužák Vladimír 14.04.1940, Rusňák Július 11.09.1940

65 – tých narodenín sa dožili Litavská Božena 01.01.1945, Barnová Žofia 10.01.1945, Hodermarszki Juraj 23.03.1945, Rusňáková Oľga 04.05.1945, Súkeníková Božena 17.06.1945, Pavlíková Mária 18.07.1945, Tószegi Štefan 20.08.1945, Takáč Anton 01.11.1945

60- tých narodenín sa dožili Cinková Anna 16.01.1950, Mikloš Milan 19.02.1950, Berente Ladislav 28.03.1950, Bánes Vladimír 28.04.1950, Regula Jozef 03.08.1950, Hatvani Karol 29.12.1950

Slávnosť sa začala o 14.hod. básňou a príhovorom starostu obce pánom Jaroslavom Grendelom. Po ňom vystúpili s básňami a pesničkami deti z Materskej škôlky. Po deťoch si jubilanti vypočuli pieseň Zahučali Hory a príhovor členky ZPOZu pani Ivici Valkovej. Pre prítomných bol prichystaný slávnostný obed. Pri dobrom víne, koláčoch a príjemnej muzike oslávenci si spoločne zaspomínali na svoj prežitý život i na to, čo ich ešte čaká. Jubilanti dostali po kvietku a malom darčeku.

Počasie 2010

Prvý január 2010 bol teplý. V tento deň som videla v lese salamandru škvrnitú a slimáky. Snežiť začalo 3.1.a snežilo aj 6.1. na Troch kráľov. 9.1 už pršalo. Január bol teplý a bez snehu. Zmena nastala 30. Januára keď začalo snežiť a nastala veľká zima. V mesiaci Február sa vyskytovali silné nočné mrazy až do -14 stupňov Celzia. Celý február bol chladný s výdatnými snehovými zrážkami. Od prvého marca do dvadsiateho marca bolo chladno so snežením a silnými nočnými mrazmi. Chladné boli aj prvé dva týždne v mesiaci apríl. Zima bola aj na veľkonočné sviatky a piateho apríla na veľkonočný pondelok pršalo. V máji prevládalo premenlivé počasie.

Mimoriadna udalosť – 27.5. v popoludňajších hodinách sa našou obcou prehnala silná búrka spojená s prietrzou a prudkým lejakom. Táto prietrz spôsobila v našej obci vytrhnutý asfalt na hlavnej ceste nad kostolom, zaplavený suterén na Obecnom úrade v Rákoši, prívalová voda nestihla odtekať

miestnym potokom Rakyš a vyliala sa. Zaplavilo prízemnú časť domu pána Slavomíra Simana č. 7, voda zobrala časť záhradky pánovi Emilovi Štrbovi, zobrala dreváreň pánovi Ivanovi Pupalovi č. 127, zaplavila prístupovú cestu k domu pána Ivana Dúdora č. 55. Voda sa prúdom valila od cintorína po miestnej komunikácii, po bočných uliciach v obci aj po hlavnej ceste, ktorá vedie cez našu obec. Po ustúpení vody na obecných cestách i hlavnej ceste ostali nánosy bahna, konárov, vytrhaného asfaltu, kusy dreva. Podobná situácia nastala aj na Rákošskej Bani, kde privalová voda z lesa odtrhla svah za pánom Miroslavom Simanom. Privalová voda zaplavila pozemky chatárov a dvor pohostinstva ako aj dvor rodiny Paulíkovej. Škody po búrke si ľudia odstránili sami a škody na obecnom majetku odstraňovali nezamestnaní v rámci aktivačných prác. Proti povodňové práce boli zamerané na vybudovanie odrážok vody z ciest, prehĺbenie priekop a prehĺbenie Rakyša na moste, ktorého výstavba je naplánovaná na rok 2011. V Rákošskej Bani sa vybuvovali dve odrážky a v obci Rákoš dve odrážky. Odrážky sa spravili svojpomocne. Vybagrovanie previedla firma AKVAEKO.

Aj v mesiaci jún a júl prevládalo daždivé počasie. Prvý letný deň - 21. júl bol studený veterný a daždivý. Od 1. Do 25. augusta extrémne horúčavy a sucho . 25. augusta na Jakuba ochladenie a dážď. Do 28. augusta príjemné letné počasie. Od tohto dňa ochladenie. V septembri prevládalo daždivé počasie. Babie leto trvalo len krátko a to od 20-25 septembra. Posledný septembrový týždeň bol daždivý a chladný. Babie leto pokračovalo ešte od 4.do 8. októbra a prvý mráz sa vyskytol 9. októbra. Posledný októbrový týždeň bol slnečný a teplý. Prvého novembra bolo teplo 17 stupňov. Teplo bolo až do 22 novembra. Na Milana 27. novembra výdatne snežilo. 2.,3. decembra výdatne snežilo. 6,7,8, pršalo. Ochladenie so snežením prišlo 12. decembra. Od 13. Do 20. decembra boli silné nočné i denné mrazy.

Podľa meteorologických pozorovaní bol tento rok najchladnejším rokom za posledné obdobie.

Mimoriadne udalosti

28.02.2010 o 11,30 hod. noc sa zmenila na deň a vzápätí nasledoval výbuch. Oslepujúcu žiaru vystriedala s krátkym odstupom času tlmená detonácia, po ktorej sa triasli okenné tabule. Takýto nevidaný jav zažili desiatky ľudí v nedeľu pred polnocou takmer na celom východe Slovenska. Jav bol pozorovaný aj v našej obci. Odborníci prijímali desiatky svedectiev z mozaiky správ si skladali ucelený obraz toho, čo sa udialo. Ako postupne vysvitlo, nezvyčajnú udalosť , ktorú bolo vidno aj cez zamračenú oblohu zaznamenali v Budapešti, v Prahe i v Plzni. Tamojší pozorovateľ presne popísal jej polohu, ako i to, že objekt mal tmavozelenú farbu a jasný bol asi ako Mesiac v prvej štvrtke. Podľa odborníkov išlo o meteorit zvaný bolid, ktorý vybuchol pri prieniku do atmosféry. Potvrdili to viaceré nezávislé pracoviská, vrátane Českého astronomického ústavu SAV, ktorý zhromažďoval od rána údaje pozorovateľov z viacerých lokalít. Svedčí o tom následnosť pozorovaných svetelných javov, ako i oneskorená detonácia. Podľa neho mohlo ísť o objekt asi ako futbalová lopta, maximálne však s priemerom pol metra, ktorý v atmosfére začal horieť a vybuchol. / podľa iného zdroja vážil asi 10 kg, rýchlosť dosiahol 15-25 km/sekunda, vybuchol 30 km nad zemským povrchom/ Nevylúčil, že úlomky z neho mohli zastihnúť zemský povrch, no ich prípadné hľadanie bude veľmi náročné. Bolid a jeho dráhu zachytila celo-oblohová kamera na astronomickom pracovisku Ružová v severných Čechách, pravdepodobne bude i v radarových záznamoch, alebo na satelitných obrázkoch. Bohužiaľ v tomto prípade nebolo ideálne počasie a fotograficky bolid zachytila pravdepodobne len jedna z kamier európskej bolidovej siete a objavil sa jeden amatérsky záznam z Prešova. Avšak podľa rádio

metrických meraní bude možné vypočítať hmotu a ďalšie veličiny telesa, vysvetlil Jakub Kapuš zo Slovenskej organizácie pre vesmírne aktivity. Aby mohli odborníci zrekonštruovať jeho pohyb, a určiť miesta dopadu úlomkov, musel by byť pozorovaný z troch nezávislých miest, čo sa pravdepodobne kvôli zamračenej oblohe nestalo. Podobné javy, ktoré boli zaznamenané – do zemskej atmosféry denne prenikajú telesá z kozmického priestoru, väčšina z nich ale zhorí v atmosfére. Nebezpečenstvo predstavujú tie objemnejšie, ktoré skončia na zemi alebo tesne nad ňou. Najznámejším bolidom je Tunguzský meteorit, ktorý vybuchol pred viac ako sto rokmi a spôsobil spúšť. Podľa prepočtov bol veľký niekoľko metrov. Pred dvoma rokmi zaznamenali podobný bolid ako nad Slovenskom v Kanade. Vedci vypočítali, že vletel do atmosféry rýchlosťou 60 kilometrov za sekundu, mohol vážiť i desať ton a vybuchol silou asi tristo ton TNT. Úlomky z neho boli rozosiate na ploche šesťdesiat kilometrov štvorcových, pričom niekoľko kusov z nich sa našlo. Či sa našli aj úlomky z gemerského bolidu, je nateraz otáznе.

Lýdia Nemogová Gallová

kronikárka obce